

106669 - Ontwijken zorgplicht door proefplaatsing af te spreken, zonder de leerling aan te laten melden, is in strijd met Wet passend onderwijs.

ADVIES

in het geding tussen:

mevrouw A, wonende te B, verzoekster,
gemachtigde: de heer mr. M.R. de Kok,

en

de C, gevestigd te D, verweerder, hierna ook te noemen het bevoegd gezag

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 13 februari 2015, ontvangen op 16 februari 2015 heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over het besluit van verweerder van 11 januari 2015 om haar zoon E niet toe te laten tot basisschool F te D.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend, ingekomen op 18 maart 2015.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 26 maart 2015 te Utrecht.

Verzoekster verscheen in persoon en werd bijgestaan door haar gemachtigde.

Verweerder werd vertegenwoordigd door de heer G, interim-bestuurder.

2. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van E. E staat, sinds hij vier jaar is, ingeschreven op basisschool H te I. E heeft vanaf zijn vierde jaar tot en met groep 5 onderwijs gevolgd op Basisschool H. Hij staat nog steeds ingeschreven op basisschool H, die valt onder het Samenwerkingsverband I B J.
2. In december 2013 is E vanwege slechte CITO-resultaten onderzocht door een orthopedagoog van K. In het rapport van de orthopedagoog staat dat uit de intelligentietest (WISC III) blijkt dat er een erg groot verschil is tussen de scores op verbaal gebied (VIQ137) en perfoormaal gebied (PIQ77). De orthopedagoog concludeert dat de score op het verbale deel wordt gekwalificeerd als hoogbegaafd en dat de score op het performale deel valt binnen de range van moeilijk lerend.
3. Basisschool H heeft in september 2014 aangegeven niet te kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeftes van E. Er is een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd voor speciaal basisonderwijs (sbo). E heeft van 27 oktober 2014 tot eind november 2014 onderwijs gekregen op sbo L, die een voorziening heeft voor hoogbegaafden. L valt onder Samenwerkingsverband M. E is niet ingeschreven geweest op sbo L. Eind november 2014 heeft verzoekster E van sbo L afgehaald.

4. Verzoekster heeft telefonisch contact opgenomen met de directeur van basisschool F om te vragen of E daar kon worden toegelaten. Er is een afspraak gemaakt voor een kennismakingsgesprek op 9 december 2014. Dit gesprek tussen verzoekster en de directeur heeft plaatsgevonden.
5. Op 9 december 2014 heeft de directeur van basisschool F, die onder het bevoegd gezag van verweerder valt, een e-mail gestuurd aan de contactpersoon van Samenwerkingsverband I B J, waar basisschool H onder valt. In de e-mail staat onder meer:

"Zoals afgesproken een korte terugkoppeling van het kennismakingsgesprek met de moeder van E vanochtend. We hebben gesproken over zijn profiel. Over successen en belemmeringen op andere scholen. De risico's die wij zien. De mogelijkheden en beperkingen die wij hebben. E' vaardigheden op cognitief en sociaal vlak. De inzet van extra middelen (bijvoorbeeld eigen laptop) etc. Het was een prettig en open gesprek. We hebben een proefplaatsing afgesproken. E start morgen in groep 4/5 en blijft tot de kerstvakantie bij ons. In die tijd kijken alle betrokkenen goed en kritisch of wij een passende plek voor E zijn."
6. E heeft van 10 tot en met 19 december 2014 op F gezeten. F van onder Samenwerkingsverband M.
7. De directeur van F heeft op 19 december 2014 aan verzoekster meegedeeld dat E niet werd toegelaten tot F. Op 11 januari 2015 heeft zij in een brief aan verzoekster geschreven: "Zoals afgesproken stuur ik u het verslagje toe van de periode dat E op F heeft meegedraaid. Helaas hebben wij moeten concluderen dat wij geen passende plek kunnen bieden voor E en wensen u heel veel sterkte bij het vinden van een geschikte school.[...]"

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

Toen verzoekster haar verzoek indiende bij de Commissie was nog niet bekend dat F waarschijnlijk per 1 augustus 2015 moet sluiten. In verband met de dreigende sluiting zou verzoekster er, als de Commissie haar in het gelijk stelt, niet voor kiezen om E naar F te laten gaan, omdat de kans te groot is dat hij dan weer van school moet wisselen. Toch wil ze een oordeel van de Commissie over de handelwijze van F, omdat ze vervolgen is over de wijze waarop ze is behandeld en ook omdat ze in verband met mogelijke schending van de Leerplichtwet in april 2015 voor de rechter moet verschijnen. Toen E naar sbo L ging heeft verzoekster gemerkt dat een voorziening voor hoogbegaafden E de uitdaging biedt die hij nodig heeft. Verzoekster heeft hem echter van deze school gehaald vanwege seksueel misbruik door een medeleerling. Daarna is ze zelf, zonder bemoeienis van basisschool H of het Samenwerkingsverband I B J, op zoek gegaan naar een andere passende school voor E en kwam ze uit bij F. Deze basisschool heeft expertise op het gebied van hoogbegaafdheid en er wordt in kleine groepen van maximaal 20 leerlingen les gegeven.

Na een telefoongesprek is verzoekster op 9 december 2014 op gesprek geweest bij de directeur. Tijdens dat gesprek is afgesproken dat E twee weken op proef geplaatst zou worden en dat dat vermoedelijk verlengd zou worden, omdat een dergelijke periode van acht schooldagen (met het oog op de naderende feestdagen) te kort was. Verzoekster heeft aangegeven dat ze duidelijkheid wilde en dat ze na de proefplaatsing niet weer op zoek wilde naar een andere school. Haar intentie was dat E zou worden toegelaten en dit was voor de directeur ook duidelijk.

Verzoekster meent dat E geen eerlijke kans heeft gekregen en dat er geen rekening is gehouden met de traumatische ervaring die E net achter de rug had. Achteraf heeft verzoekster pas gehoord dat E gedrag vertoonde dat agressief en seksueel van aard was. Verzoekster heeft steeds benadrukt dat de school contact kon opnemen met de therapeut van E, die hem behandelt in verband met het seksueel misbruik op sbo L. E wordt behandeld door een therapeut. De therapeut heeft gewaarschuwd dat in het begin van de therapie soms sprake kan zijn van pieken in slecht gedrag. Dat heeft verzoekster ook aan de directeur verteld en aangegeven dat contact met de therapeut kan worden opgenomen. De therapeut heeft tot drie keer toe gebeld met de school, maar niemand heeft haar te woord gestaan. Als de directeur de proefplaatsing tot een succes had willen maken, had zij tijdig bij verzoekster moeten aangeven dat er ernstige problemen waren met het gedrag van E. Bovendien had de school informatie moeten inwinnen bij de therapeut.

E is vervolgens de toelating geweigerd zonder dat er is zorggedragen voor een andere passende onderwijsplaats.

Standpunt verweerder

Doordat de directeur per 31 januari 2015 ontslag heeft genomen heeft verweerder niet precies kunnen achterhalen hoe een en ander precies is verlopen. Verzoekster had kennelijk goede verhalen gehoord over F en daarom is in overleg met de directeur besloten om door middel van een proefplaatsing te kijken of die basisschool een passende plek kon zijn voor E voordat hij daadwerkelijk aangemeld kon worden. Voordat een aanmelding kan plaatsvinden, moet er eerst contact zijn geweest met de school waar E stond ingeschreven en diende verweerder te beschikken over een dossier van E. Verweerder heeft desgevraagd verklaard dat er tijdens de proefplaatsing geen extra ondersteuning is geboden. Daarvoor was de periode te kort. Pas als E zou zijn aangemeld zou gekeken worden of aan hem, al dan niet met arrangementen vanuit het samenwerkingsverband, extra ondersteuning geboden kon worden. Er is echter geen sprake geweest van een aanmelding en dus rust er geen zorgplicht op verweerder. Verzoekster moet zich wenden tot de school waar E staat ingeschreven, basisschool H, en tot het samenwerkingsverband waar die school onder valt. Zij hebben een zorgplicht om een passende onderwijsplek voor E te vinden.

De school heeft gedurende de proefplaatsing moeten constateren dat F voor E vanwege zijn gedrag geen passende onderwijsplaats is.

Er is een grote kans dat F per 1 augustus 2015 zal gaan sluiten, in verband met het te geringe leerlingenaantal.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Ontvankelijkheid

De mogelijke sluiting van F met ingang van het eerstkomende schooljaar en de onzekerheid of E om die reden alsnog onderwijs zal kunnen volgen op die school doen niet af aan de ontvankelijkheid van verzoekster, die voldoende gebaat is bij een beoordeling van haar verzoekschrift, aangezien het oordeel van de Commissie van belang zou kunnen zijn voor het door haar te voeren verweer tegen de strafvervolgning vanwege mogelijke schending van de Leerplichtwet.

De beoordeling van het verzoek

In artikel 40 lid 4 WPO is bepaald dat de weigering om een leerling toe te laten die extra ondersteuning behoeft, pas kan plaatsvinden nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van de leerling en de schoolondersteuningsprofielen van de betrokken scholen, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Gelet op de stelling van verweerder dat hij geen zorgplicht heeft, omdat E was ingeschreven op een andere basisschool en er nog geen sprake was van een aanmelding bij basisschool F, ziet de Commissie zich voor de vraag gesteld of de handelwijze van (de directeur van) F zich verdraagt met de letter en de geest van de Wet passend onderwijs.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat het mogelijk is een leerling onderwijs te laten volgen gedurende een korte nader te bepalen periode, met het doel te onderzoeken of de betreffende onderwijsinstelling in staat is te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van deze leerling en hem passend onderwijs te bieden. De Commissie is van oordeel dat een dergelijke "proefplaatsing", zonder het contact met de ouders aan te merken als aanmelding, niet alleen geschiedt zonder rechtsgrond, maar zich ook niet verdraagt met de bedoeling van de Wet passend onderwijs.

Met het introduceren van een dergelijke proefperiode zonder het contact met de ouders aan te merken als een aanmelding wordt immers beoogd dat er geen zorgplicht ontstaat, omdat er geen sprake zou zijn van aanmelding in de zin van de wet. Aldus wordt een nieuw selectie-instrument gerealiseerd dat in strijd is met de Wet passend onderwijs.

De omstandigheid dat een kind, zoals hier E, al is ingeschreven bij een ander bestuur doet niet af aan het recht van ouders om een kind, dat al onderwijs volgt, op een andere school aan te melden en in te laten schrijven. Dit recht is door Wet passend onderwijs niet veranderd. Als een kind in een dergelijke situatie wordt aangemeld zal de nieuwe school moeten onderzoeken of de leerling een extra ondersteuningsbehoefte heeft en of de school hem passend onderwijs kan bieden. De Commissie oordeelt op grond van hetgeen verzoekster heeft verklaard over de inhoud van het kennismakingsgesprek op 9 december 2014 en wat de directeur daarover in een e-mail heeft geschreven aan de contactpersoon van het samenwerkingsverband dat er sprake is geweest van een aanmelding en dat bovendien niet ter discussie stond dat E een leerling is met een extra ondersteuningsvraag. Op verweerder rust daarom een zorgplicht, die mede inhoudt dat verweerder onderzoekt of E met extra ondersteuning, al dan niet met financiering of arrangementen vanuit het samenwerkingsverband, geplaatst kan worden op F. De Commissie is niet gebleken dat verweerder dergelijk onderzoek heeft uitgevoerd of E extra ondersteuning heeft geboden. Verweerder beschikte over het orthopedagogisch rapport over E met daarin de handvatten voor zijn aanpak. Gesteld noch gebleken is dat verweerder hier in het kader van de ondersteuning van E gedurende de proefperiode iets mee heeft gedaan. Tijdens de proefperiode is geen contact opgenomen met de therapeut van E, terwijl daar gelet op het gedrag van E wel aanleiding voor was. Immers, het gedrag van E is de reden geweest dat F hem niet wilde toelaten.

Omdat verweerder na de proefperiode besloot E niet toe te laten, en op verweerder de zorgplicht rust, diende hij, na overleg met de ouders en met inachtneming van de ondersteuningsbehoefte van E en de schoolondersteuningsprofielen van de betrokken scholen, er voor te zorgen dat een andere school bereid zou zijn om E toe te laten. Ook aan deze verplichtingen heeft verweerder niet voldaan.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het verzoek gegrond. Zij adviseert verweerder alsnog volledige invulling te geven aan de zorgplicht.

Onderwijsgeschillen

**Geschillencommissie
passend onderwijs**

Aldus gedaan te Utrecht op 13 april 2015 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter, P. Kuiper en drs. M.H.W.C. Voeten, leden, in aanwezigheid van mr. A.H. Pranger, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. A.H. Pranger
secretaris